

Fratre na Kočerinu partizani su likvidirali jer su »reakcija«, a mjesno pučanstvo drže neprijateljski nastrojenim

OPŠTINSKO POVJERENIŠTVO K.P.J.* SRESKOM KOMITETU KOM. PART. JUG. MOSTAR
Za KOČERIN

Dana 21-V 1945 god.

IZVJEŠTAJ:

Sa sastanka ovoga povjereništva održanog dana 21-V-1945 god. kome su prisustovali svi članovi ovoga povjereništva, dok od strane Sreskog Kom. K.P.J. nije niko prisustovao.

Sastanak je održan sa sledećim dnevnim redom:

1/ Politička situacija

2/ Izveštaj o radu po sektorima

a/ Narodni Front

b/ Organizacioni sektor

c/ Omladinski sektor

d/ Narodni odbori

g/ A. F. Ž.

3/ Razno

Od prošlog našega sastanka pa do danas, situacija na ovome terenu se pogoršala iz razloga što se jedan veći broj banada nalazi na ovome terenu koje su se prikupile, kao ovdašnji mještani, iz raznoraznih krajeva i na takav način vežu krvna srostva, te tako jedan ogroman dio naroda ove opštine odvlače na svoje pozicije i aktiviziraju ga potpuno u svoju službu, što sa takvom podrškom bandi u narodu imaju još premoć veza na ovom terenu, a te bande nemoguće je pronaći manervima naše vojske kroz ove krajeve što nebi imala svoje posade, te da se

vrši ekonomska i disciplinska kazna, jer imaju odlična prirodna skrovišta a narod im dava mogućnosti za to. Pokušajem ustaša da izvedu incident i napad na pojedina mjesta, narod sela Kočerina, Ljubotića, Britvice, Izbična i Crnih Lokava pokazali su svoje pravo neprijateljsko lice, a što je uzdrimalo selo Gornje Mamiće, dočem je ostalo dostojno samo selo Donji Mamići.

Milicija koja se nalazi pri ovoj opštini potpuno je bezkorisna, jer je većinom nastrojena neprijateljski, gde su pokazali otvoreno svoje lice prilikom ustaškog pokušaja i isti su se bez neke velike opasnosti dali u panično bjegstvo ostavivši oružje i sav ostali materijal izuzev što su ostala njih tričetiri da bi što spasili. Povodom svega ovoga, na ovaj teren došao je drugi bataljon narodne odbrane, čijeme je štabu ovo povjereništvo kao i sekretar ove opštine iznio stav fratera u samom Kočerinu kao i njihov reakcionerski stav, na osnovi čega je navedeni bataljon likvidirao ove reakcionere pod klaumfažom ne-

prijatelja/ustaško-četničkih bandi/. Prema našeme uvidjanu kod naroda vlada veliko ožalošćenje, ma daje kroz narod prosvirano da su to učinile ustaško-četničke bande, a o čemu je dokumentovala i fratotska sluškina da su na njima bili ustaško-četnički grbovi. Narod povodom ubijstava ovih fratora, po svim uvidjanjima, stoji u suprotnom mišljenju naše propagande.

Po ovoj tački uzeti su zadatci: da se održi zbor na sahrani ovih bandita, preko kojega će se ukazati narodu na zlodjela ustaško-četničkih bandi, kao i preko daljih konferencija ukazivati na reakcionarski posao, raskrinkavati ih, te na osnovu kojih će se dokumenata govoriti o bratstvu i jedinstvu.

NARODNI FRONT: čije je organizacino stanje nepromenljivo. Opštinski zbor, za biranje odbora narodne fronte u ovoj opštini nije održan iz razloga toga što nije dozvoljavala situacija te zbog i samog vašeg obavještenja.

Kod većine seoskih odbora narodne fronte je neprijateljski stav,

* Tekst je nelektoriran, prepisan prema izvorniku.

nivo njihove svijesti t. j. uzdizanje njihove svijesti nezapaža se, ma da im ovo povjereništvo stalno ukazuje, pa čak i preko narodne vlasti.

Od prošlog sastanka do danas održano je 8 konferencija, sa 1160 osoba t.j. ukupno radnih i političkih konferencija.

Naša štampa i propaganda na ovome terenu neuspjeva može se reći nikako, izuzev u jednome selu Donjim Mamićima.

Po ovoj tački uzeti su zadatci: dok se ne izabere opštinski odbor Narodne Fronte, da ovo povjereništvo sazove sve odbornike narodne fronte i da se njima održi sastanak, da bi na takav način ukazali im na pravilnosti rada i otklonili ih makar koliko od neprijateljskih pozicija.

ORGANIZACIONI:

Na ovom terenu t.j. na terenu ove opštine postoji jedno povjereništvo sa tri člana. Rad članova ovoga povjereništva jest priličan, a i oni se zalažu u radu, ali je uspjeh neznatan. Uzrok je velika reakcija. Drug Stipe Brekalo član ovoga povjereništva osjeća se potpuno nezadovoljan sa radom na terenu zbog velikih udaraca reakcije i iznosi na ovome sastanku da će po svojoj inicijativi ići u vojsku u koliko mu se ne dozvoli neki drugi teren, dok uopšte ne želi teren. Ostali članovi ovoga povjereništva sa predlogom druga se neslažu, jer ovaj teren ne može da se otrgne od reakcije ni sa svojim ljudima a ne kada bi ostali stranci, te koji u stvari nijesu iste vjeroispovjesti, zbog čega nemaju uopšte autoriteta u narodu, jer je narod vjerski zagrižen. Povodom navedenog pitanja potrebno bi bilo da što prije isadje jedan drug

napomenutog Komiteta radi savjetovanja po istom pitanju. Na terenu ove opštine ima tri kandidata i ovo povjereništvo predlaže da se primi u partiju drug Marko Knezović i drug Stipe Leko, dok Blaž Pezer ostaje i dalje kandidat sa kojim će se raditi. Sa istim predloženim kandidatima se stalno radilo, što im je omogućilo da udju u partiju.

Kao zadatak uzelo se da ovo povjerenstvo založi svojoj teoretskoj izgradnji kako bi na taj način moglo pomoći i svima drugima.

O M L A D I N S K I :

Na terenu ove opštine postoje dva SKOJ-eva aktiva i to: jedan novoformirani u mjestu Kočerinu i SKOJ-ev aktiv u selu Mamićima proširen sa pet članova. Nivo svijesti ovih članova je vrlo nizak, dok između ostalih otskaču tri člana. Njihov rad kao novoformiranih aktiva među ostalom omladinom u nekoliko osjetljiv, dok se svi ovi članovi osjećaju kao SKOJ-evci. Ovde se zaključilo da im je potrebna ogromna pomoć u radu kao prerada SKOJ-evske literature, a naročito treba raditi o njihovoj inicijativi u radu.

POSTOJE četiri omladinska odbora t.j. odbora USAOJA čiji je rad neznatan. Imaju svoje omladinske domove u kojima se sastaju i održavaju svoje konferencije. Formiran je jedan pionirski odred u školi Donjim Mamićima gde ih ima oko 200 u odredu. Ovim formiranim pionirima postavljeni su konkretni zadatci u svome radu. Po ovome je uzet zadatak da se posveti pažnja omladinskom sektoru u svome radu.

N A R O D N I O D B O R I:

Opštinski odbor ove opštine ima 8 članova čiji su članovi na vrlo ni-

skom stupnju kulture i sve dok mi nijesmo sa njima počeli održavati sastanke sa njima niko nije prije održavao prave sastanke što im nije dalo samoinicijative u radu. Sve do našega održavanja sastanka sa odborom isti nije imao pravilnog rasporeda rada. Od kako smo mi održali sastanak sa njima njihov je rad osjetni, te smo im na istom sastanku dali pravilnu raspodjelu u radu. Seoskih narodnih odbora ima 7 sa 33 člana, koji su većinom više u službi neprijatelja nego u službi narodnog pokreta. Rad ovih odbora je nikakav. Zadatci su uzeti: Da se uz pomoć ovoga povjereništva odbor osamostali u radu, kao i da mu se da samoinicijativa u radu i da se radi na podizanju svijesti članova ovoga odbora, kako bi mogli pomoći seoskim odborima u radu.

A . F . Ž .: po kome nema uopšte izveštaja jer još ova organizacija nije uspostavljena, jer ove žene nijesu još dorasle za organizaciju, zbog toga što su još uvijek kuriri neprijateljske obavještajne službe.

Po ovoj tački uzelo se u zadatak: da se nastoji pronaći jedan broj žena kako bi se na takav način moga oformiti inicijativni odbor AFŽ-a za ovu opštinu i da se natakav način bar u koliko te žene otklone od pozicije neprijatelja i da se tako oformi ova organizacija.

R a z n o : Po ovoj tački nije bilo nikakve diskusije.

Idući sastanak je zakazan za 2-VI- 1945 god.

Drugarski pozdrav,

SMRT FAŠIZMU – SLOBODA NARODU !

Za Povjereništvo

Danilo
Pecelj

Dekret pape Urbana VIII. U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudesa« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

STOPAMA POBIJENIH

glasilo Vicepostulature postupka mučeništva
»Fra Leo Petrović i 65 subraće«, II., 2 (3)

Nakladnik:

Vicepostulatura postupka mučeništva
»Fra Leo Petrović i 65 subraće«

Glavni i odgovorni urednik:

fra Miljenko Stojić, vicepostulator

Lektura i korektura:

Zdenka Leženić

Adresa:

Vicepostulatura, Trg sv. Ante 1,
88320 Ljubuški – Humac, BiH;
Vicepostulatura, pp, 20352 Vid, RH
tel.: (039) 832-582
faks: (039) 832-585
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

Grafički prijelom i tisak:

FRAM-ZIRAL, Mostar

Glasilo izlazi polugodišnje:

siječanj i srpanj

Godišnja pretplata:

BiH 6 KM, RH 24 KN,
EU 6 EUR, SAD i Kanada 10 USD

Slanje pretplate i dobrovoljnih priloga (s naznakom za što):

a) poštanskom uputnicom
b) UniCredit Bank:
žiroračun: 33 8100 2 20234 8065
devizni račun: SWIFT: UNCRBA 22;
IBAN: Ba 393380604818137482

Cijena pojedinog primjerka:

3 KM; 12 KN; 3 EUR; 5 USD

ISSN: 1840-3808

Riječ urednika fra Miljenko Stojić

Dragi čitatelji!

Lijepo je ponovno se naći zajedno. Pola godine je prohujalo kao u trenu. Naravno, puno se toga i učinilo, što ste mogli redovito pratiti preko naših internetskih stranica koje smo obnovili pa se nadam da vam je bilo ugodnije njima ploviti. Preostaje nam još ih više napuniti sadržajem tako da postanu prepoznatljiv portal glede pobijenih hercegovačkih franjevac. Ovom prilikom zahvaljujem svima onima koji su nam u tome pomogli i pridonijeli povezivanju drugih s našim stranicama.

Kroz proteklo vrijeme nipošto nismo zanemarili prikupljanje svjedočanstava još živućih svjedoka. Hvala Bogu, uspijevamo pronaći ne samo one koji prema nečijem pripovijedanju nešto znaju o tim događajima, nego i one koji su izravno nazočili nekom događaju. Izabrane dijelove određenih svjedočanstava, uz izričito dopuštenje svjedoka, počinjemo polako donositi i na stranicama ovog našeg glasila.

Novost koju smo od zadnjeg broja glasila uveli jest znanstveni simpozij. Održan je 17. svibnja u franjevačkom samostanu na Širokom Brijegu. Nadamo se da će postati tradicionalan i tako pridonijeti saznavanju istine o ubijenim hercegovačkim franjevcima, ali i o vremenu u kojem se sve to dogodilo. Oni

koji su nazočili, kao i oni koji su o svemu čitali na našim internetskim stranicama, jamstvo su da je namisao pala na plodno tlo. Simpozij su popratila i javna glasila na čemu im hvala.

Polako popunjavamo i riznicu predmeta koji se odnose na ubijene fratre. O mnogima još nemamo ništa. Zbog toga molimo sve one koji nešto posjeduju da nam to jave. Predmete ćemo snimiti i zapisati kod koga se nalaze, a na vlasnicima je hoće li ih ili ne jednoga dana darovati Vicepostulaturi koja će ih brižno čuvati i po potrebi izložiti, odnosno govoriti o njima.

I na kraju, zahvaljujem vam na širenju istine o pobijenim hercegovačkim franjevcima. Što o njima mislite, možete ne samo izreći dopisom nego i upisom u Knjigu uspomena koja se nalazi na našim internetskim stranicama. Na taj će način vaš zapis biti dostupan i drugim čitateljima pa će se i sami možda odvažiti izreći svoju misao. Naravno, ako ste na zagovor ubijenih franjevac dobili neku milost, što prije nam to javite. Takvi znakovi zacijelo su potvrda njihove svetosti.

Ako Bog dadne, ponovno ćemo se susresti u siječnju. Vjerujem da ćemo imati o čemu pričati.

Mir i dobro!

IZ SADRŽAJA

Iz ljetopisa	4	Razgovor	33
Podsjetnik	9	Pobijeni	37
Povijesne okolnosti	18	Odjek u umjetnosti	54
Stratišta	30	Izdavaštvo	55
Svjedočenje	32	Darovatelji	55